

SUY NGHĨ VÀ THỰC TIỄN CỦA TRUNG QUỐC VỀ ỨNG PHÓ VỚI KHỦNG HOẢNG TÀI CHÍNH TOÀN CẦU

LIU VÂN SON *

I - Nhận thức và đánh giá của Đảng và Chính phủ Trung Quốc đối với cuộc khủng hoảng tài chính toàn cầu

Khi tìm hiểu nguồn gốc của khủng hoảng, đánh giá nguyên nhân của nó, chúng ta sẽ không khó phát hiện, đó là do rắc rối xảy ra với Mỹ - trung tâm của kinh tế thế giới; là do vấn đề xảy ra trong lĩnh vực tài chính, hạt nhân của kinh tế hiện đại. Xét từ hiện tượng bề ngoài, khủng hoảng lần này bắt nguồn từ khoản vay tín dụng nhà đất dưới chuẩn trái quy định, với mức độ lớn, cũng như bong bóng vỡ của sản phẩm tài chính phát sinh, đã dẫn đến khủng hoảng tín dụng toàn diện. Xét từ nguyên nhân trực tiếp, khủng hoảng tài chính này là do chính sách kinh tế vĩ mô không thích đáng, kinh tế ảo mở rộng quá mức, thiếu sự giám sát quản lý của chính phủ các nước tư bản như Mỹ gây nên; là kết quả không thể tiếp tục mô hình tăng trưởng dựa trên tiêu dùng quá mức của Mỹ. Từ những năm 90 của thế kỷ trước đến nay, các nền kinh tế phát triển ở phương Tây coi thường giám sát quản lý; với sự thôi thúc của lợi nhuận, các tổ chức tài chính đã thu hút vốn quá mức bằng các đòn bẩy tài chính, gây rủi ro to lớn cho cả thế giới trong khi kiềm lời

cao. Có thể nói, sự tham lam và tính trục lợi của tư bản tài chính là nguyên nhân trực tiếp gây nên khủng hoảng lần này. Xét về bản chất bên trong, khủng hoảng tài chính thế giới đã bộc lộ khiếm khuyết vốn có của nền kinh tế thị trường tự do, bộc lộ mâu thuẫn sâu sắc về cơ cấu trong điều kiện toàn cầu hóa kinh tế, bộc lộ sự khiếm khuyết nghiêm trọng của trật tự kinh tế quốc tế, đặc biệt là hệ thống tài chính quốc tế không hợp lý do chủ nghĩa tư bản làm chủ đạo. Việc khủng hoảng tài chính toàn cầu trở thành suy thoái kinh tế thế giới đã phản ánh mâu thuẫn bên trong của chế độ tư bản chủ nghĩa, phản ánh sự nguy hại về lý luận và thực tiễn của chủ nghĩa tự do mới với đặc trưng chính là tư nhân hóa, thị trường hóa và tự do hóa.

Cuộc khủng hoảng tài chính này đã mang lại cho nền kinh tế Trung Quốc những khó khăn và thách thức chưa từng có: nhu cầu bên ngoài thu hẹp rõ rệt, năng lực sản xuất của một số ngành nghề dư thừa, số đơn đặt hàng của doanh nghiệp bị giảm, tiêu thụ không thuận lợi, lợi nhuận sụt giảm... Những hiện tượng này từ vùng duyên hải lan rộng vào nội địa, từ các doanh nghiệp vừa và nhỏ lan tới

* Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Ban Bí thư, Trưởng Ban Tuyên truyền Trung ương Đảng Cộng sản Trung Quốc

các doanh nghiệp lớn, từ ngành xuất khẩu lan sang các ngành nghề khác. Số doanh nghiệp và ngành nghề thua lỗ tăng lên, một loạt doanh nghiệp hướng ngoại phải đóng cửa. Số lao động thất nghiệp tăng lên, nhiều nông dân làm thuê phải nghỉ việc, thất nghiệp, về quê. Sức ép suy thoái kinh tế tăng lên rõ rệt, mức tăng GDP chậm lại, mức tăng quý I-2009 giảm xuống còn 6,1%, là mức thấp nhất trong 17 năm qua. Trước tình hình này, cả trên thế giới lẫn trong nước Trung Quốc đều có những người lo ngại rằng, nền kinh tế Trung Quốc đã thực hiện phát triển nhanh chóng trong 30 năm liệu sẽ còn tiếp tục duy trì xu hướng phát triển bình ổn và tương đối nhanh? Qua tính toán tổng thể hai đại cục trong nước và ngoài nước, với cái nhìn biện chứng đối với tác động của khủng hoảng, Đảng chúng tôi đã đánh giá như sau về tình hình tổng thể phát triển kinh tế của Trung Quốc. *Một là*, thời cơ chiến lược quan trọng của phát triển Trung Quốc vẫn tồn tại. Tìm kiếm hòa bình, thúc đẩy phát triển, mưu cầu hợp tác là trào lưu phát triển của thế giới ngày nay và chúng tôi có khả năng tranh thủ một môi trường quốc tế hòa bình trong thời gian tương đối dài, thời cơ chiến lược quan trọng của phát triển Trung Quốc sẽ không thể chuyển hướng căn bản bởi cuộc khủng hoảng tài chính. *Hai là*, tình hình cơ bản và xu hướng chuyển biến tốt lâu dài của kinh tế Trung Quốc vẫn tồn tại. Cơ sở vật chất vững chắc được tích lũy trong phát triển kinh tế nhanh chóng qua 30 năm cải cách mở cửa, động lực mạnh mẽ bên trong do cải cách cơ chế, thể chế mang lại, tiềm năng nhu cầu to lớn trong tiến trình đẩy nhanh công nghiệp hóa và đô thị hóa, không gian phát triển lớn cho tối ưu hóa và nâng cấp cơ cấu ngành nghề, tiến bộ và sáng tạo khoa học - công nghệ, bảo vệ môi trường và sự nghiệp xã hội... cho phép chúng tôi có điều kiện và năng lực tiếp tục duy trì phát triển kinh tế bình ổn và tương đối nhanh trong một

thời gian tương đối dài. *Ba là*, khủng hoảng đã gây cho chúng tôi nhiều thách thức chưa từng có, đồng thời cũng mang lại cho chúng tôi cơ hội chưa từng có. Đặc biệt là do nhu cầu bên ngoài sụt giảm, về khách quan đã gây sức ép kích thích lớn đối với kích cầu tiêu dùng trong nước, đối với điều chỉnh cơ cấu, đẩy nhanh chuyển biến mô hình phát triển. Với chính sách phù hợp và biện pháp hữu hiệu, biết phát hiện và nuôi dưỡng nhân tố có lợi trong hoàn cảnh khó khăn, thì sẽ biến áp lực thành động lực, biến thách thức thành cơ hội, giảm tác động tiêu cực của khủng hoảng tài chính toàn cầu tới mức tối thiểu.

II - Chính sách và giải pháp của Trung Quốc trong ứng phó với tác động của khủng hoảng tài chính toàn cầu

Đứng trước tác động nghiêm trọng của khủng hoảng tài chính toàn cầu, Đảng và Chính phủ Trung Quốc đã xác định tư tưởng tổng thể là "ra tay phải nhanh, ra đấm phải nặng, giải pháp phải chuẩn, công tác phải thiết thực"; điều chỉnh kịp thời chính sách kinh tế vĩ mô, kiên quyết thực thi chính sách tài chính tích cực và chính sách tiền tệ nới lỏng thích hợp, đưa ra và không ngừng hoàn thiện kế hoạch cả gói ứng phó với tác động của khủng hoảng, ra sức bảo đảm tăng trưởng, bảo đảm dân sinh, bảo đảm ổn định, ra sức làm dịu mâu thuẫn nổi cộm trong vận hành kinh tế, ra sức thúc đẩy kinh tế - xã hội phát triển vừa tốt vừa nhanh. Bên cạnh đó, chúng tôi nhấn mạnh niềm tin là tiền đề chiến thắng khủng hoảng. Chúng tôi đã triển khai tuyên truyền giáo dục với nội dung chính là tăng cường niềm tin, thống nhất tư tưởng, phấn chấn tinh thần; kêu gọi đồng đảo cán bộ quần chúng đoàn kết phấn đấu, đồng cam cộng khổ, khắc phục mọi khó khăn.

1 - Lấy kích cầu tiêu dùng trong nước làm xuất phát điểm, tăng mạnh khoản chi ngân sách, mở rộng nhu cầu tiêu dùng. Chúng tôi đã khởi động kế hoạch đầu tư hai năm với tổng kim ngạch 4.000 tỉ nhân dân tệ, trong đó, ngân sách trung ương trực tiếp đầu tư 1.180 tỉ nhân dân tệ, tập trung đầu tư vào các công trình dân sinh lớn và các khâu phát triển kinh tế - xã hội còn yếu kém, xây dựng công trình kết cấu hạ tầng quan trọng liên quan tới toàn cục và phát triển lâu dài; tích cực chỉ đạo, định hướng các dòng vốn xã hội, vốn tư nhân đầu tư vào các lĩnh vực phù hợp với chính sách phát triển ngành nghề của Nhà nước, tăng cường sự hợp lực của xã hội để dòng vốn đầu tư thúc đẩy kinh tế tăng trưởng. Đồng thời, chúng tôi ra sức kích cầu tiêu dùng của cư dân, vun đắp "điểm nóng" tiêu dùng, hoàn thiện chính sách tiêu dùng, tăng cường vai trò của tiêu dùng để thúc đẩy phát triển kinh tế. Chúng tôi còn hết sức coi trọng thị trường nông thôn, thực hiện các biện pháp như "Đưa đồ điện gia dụng về nông thôn", "Đưa ô-tô về nông thôn" trong phạm vi cả nước, hoàn thiện chương trình thị trường "vạn làng ngàn xã", thúc đẩy phát triển hệ thống cửa hàng tại thị trường nông thôn, đẩy mạnh tiêu dùng của nông dân, phấn đấu để thị trường nông thôn rộng mở trở thành sự nâng đỡ quan trọng mở rộng kích cầu tiêu dùng.

2 - Lấy điều chỉnh cơ cấu làm hướng chính, thực hiện quy hoạch điều chỉnh chấn hưng ngành nghề trong phạm vi lớn. Việc đẩy nhanh điều chỉnh cơ cấu, thúc đẩy tối ưu hóa ngành nghề hết sức quan trọng đối với việc giải quyết mâu thuẫn sâu sắc trong vận hành kinh tế, ứng phó hiệu quả với tác động đến từ bên ngoài. Chúng tôi coi trọng tăng cường chất lượng tổng thể và sức mạnh phát triển tới đây của nền kinh tế quốc dân; đã xây dựng quy hoạch điều chỉnh chấn hưng 10 ngành nghề trọng điểm như ô-tô, gang thép, chế tạo..., đưa ra một loạt chính sách biện

pháp thúc đẩy phát triển các ngành nghề mới mang tính chiến lược. Chúng tôi coi ngành nông nghiệp là ngành ổn định xã hội và ổn định lòng người, tăng mạnh đầu tư vào "Tam nông". Đối với tình hình giá lương thực trên thị trường trong nước có xu hướng giảm, chúng tôi đã tăng cường trợ cấp nông nghiệp, mở rộng phạm vi trợ cấp, bảo đảm nông nghiệp không xảy ra vấn đề, đặc biệt là an ninh lương thực. Chúng tôi đã xây dựng 29 chính sách và giải pháp hỗ trợ các doanh nghiệp vừa và nhỏ phát triển, cải thiện môi trường thu hút vốn và phát triển của các doanh nghiệp vừa và nhỏ, giúp họ chuyển biến mô hình phát triển. Chúng tôi tích cực thúc đẩy miền Đông làm đầu tàu tăng nhanh chuyển đổi mô hình kinh tế và tối ưu hóa ngành nghề; tăng cường hỗ trợ miền Trung tối ưu hóa cơ cấu; thực hiện Chiến lược phát triển miền Tây và Chiến lược chấn hưng cơ sở công nghiệp lâu năm ở miền Đông Bắc, thúc đẩy kinh tế các khu vực phát triển đồng đều. Điều cần đặc biệt nhắc tới ở đây là, khủng hoảng tài chính đã làm nổi bật chức năng và ưu thế đặc thù của nền văn hóa. Chúng tôi đã xây dựng và thực hiện Quy hoạch chấn hưng văn hóa, tập trung thúc đẩy phát triển sản nghiệp văn hóa trọng điểm và các ngành văn hóa mới.

3 - Lấy đẩy mạnh cải cách làm động lực to lớn, đẩy mạnh cải cách các lĩnh vực trọng điểm và các khâu then chốt. Cải cách là động lực, là con đường căn bản ứng phó với khủng hoảng tài chính toàn cầu, thúc đẩy kinh tế phát triển bình ổn và tương đối nhanh. Chúng tôi nhấn mạnh hình thành thể chế, cơ chế có lợi cho phát triển một cách khoa học; nỗ lực giải các bài toán khó về phát triển; tái tạo sức sống phát triển, nắm bắt các lĩnh vực trọng điểm và khâu then chốt, đưa ra một loạt biện pháp cải cách có lợi cho việc thực hiện bảo đảm tăng trưởng, thúc đẩy tiêu dùng trong nước, điều chỉnh cơ cấu. Chúng tôi đẩy mạnh

cải cách thể chế giá cả, đặc biệt là cải cách giá cả sản phẩm tài nguyên, đẩy nhanh xây dựng cơ chế giá cả của các yếu tố tài nguyên phản ánh quan hệ cung cầu thị trường, mức độ thiếu hụt của tài nguyên và giá thành gây tổn hại cho môi trường. Cải cách mạnh mẽ thể chế ngân sách, hoàn thiện hệ thống dự toán ngân sách, xây dựng và kiện toàn cơ chế nhiệm vụ giữa chính sách tiền tệ với phát triển tài chính, giám sát quản lý tài chính, cải thiện cơ cấu và dịch vụ tài chính, tăng cường giám sát, quản lý và sáng tạo về tài chính. Đẩy mạnh cải cách doanh nghiệp nhà nước, thúc đẩy điều chỉnh bố cục kinh tế nhà nước, thúc đẩy vốn nhà nước tập trung vào các ngành nghề quan trọng liên quan tới an ninh quốc gia và nền kinh tế quốc dân cũng như các lĩnh vực dịch vụ công, ra sức nâng cao năng lực ứng phó khẩn cấp và sức cạnh tranh quốc tế của các doanh nghiệp nhà nước.

4 - Lấy sáng tạo khoa học - công nghệ làm trụ cột quan trọng, thúc đẩy tiên bộ và sáng tạo khoa học - công nghệ. Sáng tạo khoa học - công nghệ là điểm đột phá và là vũ khí mạnh mẽ để khắc phục khủng hoảng tài chính toàn cầu. Chúng tôi ra sức thúc đẩy phát triển kinh tế của Trung Quốc bước vào quỹ đạo lấy sáng tạo làm động lực và tăng trưởng từ bên trong; tăng nhanh thực thi Cương lĩnh Quy hoạch quốc gia về Phát triển khoa học - công nghệ trung và dài hạn; thúc đẩy xây dựng kết cấu hạ tầng khoa học - công nghệ, tăng cường nghiên cứu khoa học cơ sở và công nghệ tiên tiến quan trọng. Chúng tôi đã lựa chọn những dự án có sức mạnh, phạm vi ảnh hưởng rộng, có hiệu quả nhanh, đặc biệt là 16 dự án chuyên môn như: linh kiện, phụ tùng điện tử then chốt, khai thác sử dụng năng lượng hạt nhân, máy công cụ điều khiển số cao cấp..., tập trung công kiên và đột phá về một loạt công nghệ hạt nhân và công nghệ then chốt. Chúng tôi tích cực phát triển cụm ngành công nghệ cao có quyền sở hữu trí tuệ, phát triển

điểm tăng trưởng kinh tế mới, tạo nhu cầu xã hội mới. Chúng tôi coi trọng phát huy vai trò tự chủ sáng tạo của doanh nghiệp, hỗ trợ doanh nghiệp ở các lĩnh vực y dược, sinh học, viễn thông 3G, ô-tô tiết kiệm năng lượng, thân thiện với môi trường; thực hiện nghiên cứu phát triển; thúc đẩy sản nghiệp hóa, ứng dụng rộng rãi kỹ thuật mới, công nghệ mới, thiết bị mới, vật liệu mới; thực hiện sự thống nhất giữa bảo đảm tăng trưởng với nâng cao hiệu quả.

5 - Lấy cải thiện dân sinh làm mục đích căn bản, nâng cao mức an sinh xã hội. Đảng và Chính phủ Trung Quốc nhấn mạnh, càng khó khăn càng phải coi trọng dân sinh, thiết thực làm tốt công tác bảo đảm và cải thiện dân sinh. Chúng tôi kiên trì lấy việc giải quyết các vấn đề lợi ích mà quần chúng nhân dân quan tâm nhất, trực tiếp nhất và hiện thực nhất làm trọng điểm; tập trung làm tốt những công việc lớn và công việc thiết thực về phát triển kinh tế - xã hội cấp bách và có lợi cho nhân dân. Chúng tôi thực thi chính sách việc làm tích cực, tạo thêm việc làm mới, nâng cao năng lực thu hút sức lao động của doanh nghiệp vừa và nhỏ, doanh nghiệp sử dụng nhiều lao động và ngành dịch vụ, tạo cơ hội việc làm cho sinh viên tốt nghiệp đại học, ổn định việc làm cho nông dân làm thuê, sắp xếp ổn thỏa nông dân làm thuê về quê. Chúng tôi đã tăng cường đầu tư ngân sách trung ương vào việc xây dựng hệ thống an sinh xã hội, mở rộng phạm vi bảo hiểm dưỡng lão và bảo hiểm y tế cơ bản, thực hiện và hoàn thiện chế độ bảo đảm đời sống tối thiểu cho cư dân thành thị và nông thôn, kiện toàn chế độ bảo hiểm thất nghiệp, bảo hiểm trợ giúp y tế thành thị và nông thôn cũng như Quỹ y tế hợp tác nông thôn kiểu mới. Chúng tôi đẩy nhanh công trình nhà ở mang tính an sinh, tăng cường xây dựng nhà cho thuê giá rẻ, cải tạo nâng cấp khu nhà ổ chuột, khẩn trương xây dựng nhà ở vĩnh cửu tại vùng bị động đất.

Đi đôi với việc cải thiện đời sống vật chất của quần chúng nhân dân, chúng tôi còn coi trọng bảo đảm quyền lợi văn hóa của quần chúng nhân dân, ra sức hoàn thiện hệ thống dịch vụ văn hóa công cộng, phát triển văn hóa cơ sở, làm phong phú thêm đời sống văn hóa xã hội.

III - Tiến triển và thành quả ửng phó với khủng hoảng tài chính toàn cầu của Trung Quốc

1 - Xoay chuyển xu hướng sụt giảm của tăng trưởng kinh tế; xu thế phục hồi kinh tế ngày càng tăng cường. Mức tăng GDP trong 3 quý đầu năm 2009 đã tăng 7,7% so với cùng kỳ. Về phát triển của các ngành: sản xuất nông nghiệp tăng vững chắc, sản lượng lương thực vụ hè tăng liên tục trong 6 năm; sản xuất công nghiệp 3 quý đầu đã tăng lên từng tháng, giá trị gia tăng của doanh nghiệp nhà nước và doanh nghiệp có doanh thu hằng năm trên 5 triệu nhân dân tệ đã tăng 8,7% so với cùng kỳ. Xuất khẩu ngoại thương tuy giảm so với cùng kỳ, nhưng tháng sau đã tăng lên so với tháng trước, tháng 9 tăng 11,8% so với tháng 8. Về tài chính, thu ngân sách của cả nước 3 quý đầu đạt 5.100 tỉ nhân dân tệ, tăng rõ rệt, đặc biệt là từ tháng 5 chấm dứt xu hướng sụt giảm và bắt đầu phục hồi; mức tăng tháng 9 đạt 33%. Về niềm tin, chỉ số lòng tin của doanh nghiệp và chỉ số lòng tin của doanh nhân đã tăng liên tục. Có thể nói, nền kinh tế Trung Quốc chắc chắn sẽ thực hiện được mục tiêu tăng trưởng 8%.

2 - Tiêu dùng trong nước thúc đẩy kinh tế tăng trưởng đã thu được hiệu quả, nhu cầu tiêu dùng cư dân ngày càng sôi động. Đầu tư có xu thế tăng trưởng mạnh mẽ, tổng vốn đầu tư tài sản cố định toàn xã hội 3 quý đầu năm đạt 1.550 tỉ nhân dân tệ, là mức tăng cao trong lịch sử, đặc biệt là vốn đầu tư kết cấu hạ tầng tăng 50,2% so với cùng kỳ, tạo mặt bằng

tốt hơn để kinh tế Trung Quốc bước vào giai đoạn phát triển tiếp theo. Chính sách kích cầu tiêu dùng đã thu được thành quả rõ rệt, một số lĩnh vực đã xuất hiện tình hình sôi động về tiêu dùng. Trong ba quý đầu năm, tổng cộng tiêu thụ các loại đồ điện là 20,82 triệu chiếc tại vùng nông thôn, dự tính doanh thu cả năm sẽ đạt 150 tỉ nhân dân tệ; lượng tiêu thụ ô-tô đạt 10 triệu chiếc, sản lượng và số lượng tiêu thụ đã vượt qua Mỹ lên đứng đầu thế giới; thị trường nhà đất ảm trở lại, diện tích nhà thương phẩm tiêu thụ tăng 46,4% so với cùng kỳ. Trong tình hình nhu cầu bên ngoài ảm đạm, nhu cầu trong nước, đặc biệt là nhu cầu tiêu dùng, đã đóng vai trò thúc đẩy mạnh mẽ kinh tế tăng trưởng.

3 - Cơ cấu kinh tế được điều chỉnh hơn nữa, chất lượng tổng thể không ngừng tăng lên. Kết cấu hạ tầng và các ngành cơ sở được tăng cường hơn; các ngành kinh tế quốc dân cần phát triển nhanh chóng như nông nghiệp, đường sắt, giao thông vận tải đường bộ, thủy lợi cũng đã phát triển nhanh. Quy hoạch điều chỉnh và chấn hưng 10 ngành trọng điểm thu được tiến triển quan trọng; việc đổi mới công nghệ của doanh nghiệp gang thép, ô-tô, đóng tàu, kim loại màu, dệt may được đẩy nhanh; ngành chế tạo và các ngành mới như viễn thông thế hệ mới, phần mềm, y dược, sinh học... cũng phát triển nhanh với tốc độ cao hơn nhiều so với mức bình quân của ngành công nghiệp. Một loạt dự án năng lượng chất lượng tốt được khởi công xây dựng; tiêu hao năng lượng trên một đơn vị GDP và lượng chất thải ô nhiễm có đã giảm xuống. Ngành văn hóa có xu hướng phát triển nhanh, một loạt ngành văn hóa có vai trò gương mẫu được đẩy nhanh thực hiện, đã trở thành điểm tăng trưởng kinh tế mới. Các khu vực tăng cường phát triển đồng đều; 3 quý đầu năm, mức tăng đầu tư, tiêu dùng và sản xuất công nghiệp của miền Trung, miền Tây và miền Đông Bắc đều cao hơn miền Đông; miền

Động chủ động thích ứng với diễn biến nhu cầu thị trường trong và ngoài nước, đã thu được tiến triển mới trong thúc đẩy chuyển đổi mô hình phát triển, tự chủ sáng tạo cũng như nâng cao sức cạnh tranh.

4 - Giám sát quản lý tài chính được tăng cường rõ rệt, năng lực chống rủi ro được nâng cao. Cơ chế giám sát, quản lý, điều hành tài chính kiện toàn hơn, rủi ro tài chính tiền tệ được kiểm soát. Tính thanh khoản của hệ thống ngân hàng đầy đủ, chất lượng tiền vốn và năng lực chống rủi ro được nâng cao. Số dư tiền gửi và dư nợ tiền vay của các tổ chức tài chính cả nước tăng lên với mức lớn, tỷ lệ nợ xấu của ngân hàng thương mại giảm, hệ số đủ vốn được nâng cao. Việc xây dựng chế độ cơ bản của thị trường vốn được tăng cường, đã xác lập chế độ cơ bản của sàn giao dịch, một loạt doanh nghiệp đã lên sàn niêm yết, giao dịch cổ phiếu sôi động. Thị trường tài chính và thị trường vốn vận hành bình ổn đóng vai trò hỗ trợ kinh tế phát triển.

5 - Bảo đảm dân sinh tiếp tục cải thiện, xã hội ổn định. Các biện pháp cải thiện dân sinh thu được thành quả, điều kiện sản xuất và đời sống của quần chúng được cải thiện hơn nữa, toàn xã hội ổn định. Thu nhập của cư dân tiếp tục tăng lên, thu nhập bình quân đầu người của cư dân thành thị và thu nhập ròng bình quân đầu người của cư dân nông thôn ba quý đầu năm 2009 lần lượt tăng 10,5% và 9,2% so với cùng kỳ, giải quyết việc làm cho 8,51 triệu người, đạt 94% chỉ tiêu của cả nước; việc làm của nông dân làm thuê và sinh viên tốt nghiệp đại học được thúc đẩy tích cực, tình hình việc làm về tổng thể ổn định. Bảo đảm xã hội được tăng cường, chi ngân sách trung ương cho an sinh xã hội tăng 29,2% so với cùng kỳ, trợ cấp sinh hoạt tối thiểu của cư dân thành thị và nông thôn lần lượt tăng 50% và 150%, tiền dưỡng lão cơ bản của công nhân nghỉ hưu tiếp tục nâng cao; công tác xây

dựng cơ cấu y tế khám chữa bệnh và phòng chống dịch cúm A (H1N1) đã có thành quả nổi bật.

IV - Những gọi mở về ứng phó với khủng hoảng tài chính toàn cầu

1 - Thực tiễn ứng phó với khủng hoảng tài chính toàn cầu đã thể hiện ưu thế độc đáo của chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc; kiên trì một ngọn cờ, một con đường, một hệ thống lý luận là sự bảo đảm căn bản cho Trung Quốc chiến thắng mọi rủi ro thách thức, thực hiện giàu mạnh, dân chủ, văn minh và hài hòa. Qua 30 năm cải cách mở cửa, chúng tôi đã thành công trên con đường phát triển, kinh tế Trung Quốc phát triển lành mạnh và nhanh chóng, đời sống nhân dân không ngừng cải thiện và nâng cao, xã hội tràn đầy sức sống. Đây là con đường kết hợp giữa chủ nghĩa Mác với thực tiễn cụ thể của Trung Quốc, tức con đường xã hội chủ nghĩa đặc sắc Trung Quốc. Trước một loạt thách thức to lớn, con đường phát triển của chúng tôi đã trải qua thử thách, chế độ xã hội của Trung Quốc đã thể hiện ưu thế nổi bật, hệ thống lý luận chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc bao gồm các tư tưởng chiến lược lớn như lý luận Đặng Tiểu Bình, tư tưởng quan trọng "Ba đại diện", quan điểm phát triển một cách khoa học... đã thể hiện sức mạnh chỉ đạo thực tiễn to lớn. Đặc biệt, đứng trước khủng hoảng tài chính toàn cầu, Đảng và Chính phủ Trung Quốc đã phản ứng kịp thời, có quyết sách khoa học, triển khai cương quyết, kiên trì thống nhất lại điều tiết vĩ mô với vai trò của thị trường trong phân phối tài nguyên, từ việc đưa ra kế hoạch cả gói đến thực thi quy hoạch điều chỉnh chấn hưng ngành nghề, từ thúc đẩy kinh tế tăng trưởng đến không ngừng cải thiện dân sinh, từ thúc đẩy cải cách phát triển đến duy trì xã hội ổn định hài hòa, tạo thành hợp lực mạnh mẽ trong phạm vi cả nước nhằm bảo đảm

tăng trưởng, bảo đảm dân sinh, bảo đảm ổn định. Trong quá trình này, đã thể hiện ưu thế chế độ của chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc là tập trung sức mạnh làm việc lớn, hệ thống quyết sách linh hoạt, hiệu quả và cơ chế triển khai thống nhất của cả nước. Thực tiễn đã minh chứng rằng, con đường phát triển mà chúng tôi lựa chọn phù hợp với tình hình đất nước Trung Quốc; chế độ xã hội mà chúng tôi kiên trì đi theo phù hợp với lợi ích căn bản của quần chúng nhân dân.

2 - Thực tiễn ứng phó với khủng hoảng tài chính quốc tế đã thể hiện vai trò chỉ đạo quan trọng của quan điểm phát triển một cách khoa học; quán triệt thực hiện quan điểm phát triển một cách khoa học là con đường căn bản chiến thắng mọi rủi ro thách thức, duy trì kinh tế - xã hội phát triển vừa tốt vừa nhanh. Ứng phó với tác động tiêu cực của khủng hoảng, với sự chỉ đạo của quan điểm phát triển một cách khoa học, chúng tôi kiên trì tính toán tổng thể hai đại cục trong và ngoài nước, xử lý cả gốc lẫn ngọn, kết hợp xa với gần, đặt kiên trì lấy con người làm gốc và giải quyết vấn đề dân sinh vào vị trí nổi bật, coi ứng phó khủng hoảng là cơ hội quan trọng để chuyển đổi mô hình phát triển, coi tính toán tổng thể là phương pháp căn bản xây dựng và thúc đẩy công tác, vừa quan tâm giải quyết mọi vấn đề nổi cộm, vừa quan tâm tính toàn diện, tính nhịp nhàng, tính bền vững của phát triển, tạo ra cơ hội phát triển mới và giành được những thành tựu phát triển mới trong việc ứng phó với thách thức, đồng thời làm cho quan điểm phát triển một cách khoa học ngày càng ăn sâu bám rễ trong lòng người dân. Có thể nói, quá trình Trung Quốc ứng phó với khủng hoảng tài chính quốc tế là quá trình đi sâu học tập quan điểm phát triển một cách khoa học. Thực tiễn khiến chúng tôi nhận thức sâu sắc rằng, quan điểm phát triển một cách khoa học là thế giới quan và

phương pháp luận chỉ đạo phát triển, là phương châm chỉ đạo quan trọng phát triển kinh tế - xã hội của Trung Quốc, cũng là chính sách căn bản nhằm ứng phó với khủng hoảng tài chính thế giới. Trong quá trình cải cách sâu sắc, thúc đẩy phát triển, chúng tôi sẽ tự giác quán triệt thực hiện quan điểm phát triển một cách khoa học, với yêu cầu lấy con người làm gốc, phát triển toàn diện, hài hòa và bền vững; trước sau như một đi theo con đường phát triển một cách khoa học, không ngừng nâng cao sức mạnh tổng hợp đất nước và năng lực phòng chống rủi ro, phấn đấu thúc đẩy kinh tế - xã hội phát triển vừa tốt vừa nhanh.

3 - Thực tiễn ứng phó với khủng hoảng tài chính quốc tế đã thể hiện hình ảnh của một nước Trung Quốc có trách nhiệm; kiên trì phát triển hòa bình, phát triển hài hòa là con đường tất yếu chiến thắng mọi rủi ro thách thức, thực hiện cùng phát triển. Trong quá trình ứng phó với khủng hoảng tài chính toàn cầu, Đảng và Chính phủ Trung Quốc luôn cho rằng, làm tốt công việc của bản thân, để một nước lớn với 1,3 tỉ dân duy trì kinh tế phát triển bình ổn và tương đối nhanh là sự đóng góp lớn nhất đối với thế giới. Bên cạnh đó, chúng tôi ra sức kêu gọi cộng đồng quốc tế siết chặt tay cùng khắc phục mọi gian nan, tích cực tham gia hợp tác quốc tế nhằm ứng phó với khủng hoảng tài chính toàn cầu, tích cực thúc đẩy kinh tế thế giới phục hồi lành mạnh. Chúng tôi tích cực thúc đẩy cải cách hệ thống tài chính quốc tế, thúc đẩy hoàn thiện trình tự và cơ chế quyết sách hiện hành của tổ chức tài chính quốc tế, ra sức nâng cao vị thế và tiếng nói của các nước đang phát triển. Đứng trước những khó khăn to lớn, việc chúng tôi duy trì lãi suất đồng nhân dân tệ cơ bản ổn định đã góp phần quan trọng vào việc giữ gìn thương mại quốc tế phát triển lành mạnh. Chúng tôi tích cực tham gia chương trình tài trợ Thương mại Toàn cầu của các tổ

chức tài chính quốc tế, tham gia xây dựng quỹ dự trữ ngoại tệ Đông Á, thành lập Quỹ hợp tác Trung Quốc - ASEAN, ký thỏa thuận trao đổi tiền tệ song phương với các nước đang phát triển, ký thỏa thuận hợp tác cùng có lợi với nhiều nước và vùng lãnh thổ ở châu Á, trong đó có Việt Nam. Những điều này đã thúc đẩy phát triển ổn định ở khu vực và trên thế giới. Sự thực đã chứng minh đầy đủ rằng, Trung Quốc là một nước lớn đang phát triển có tinh thần trách nhiệm, là người tích cực thúc đẩy xây dựng thế giới hài hòa có nền hòa bình lâu bền và cùng phồn vinh. Một Trung Quốc tràn đầy sức sống và mở rộng cửa không những sẽ có lợi cho Trung Quốc duy trì kinh tế phát triển bình ổn tương đối nhanh, mà còn sẽ có lợi cho cộng đồng quốc tế cùng nhau ứng phó với khủng hoảng, thúc đẩy hòa bình và phát triển của thế giới.

4 - Thực tiễn ứng phó với khủng hoảng tài chính toàn cầu đã thể hiện vai trò hạt nhân lãnh đạo của Đảng Cộng sản Trung Quốc; kiên trì tinh thần cải cách và sáng tạo, tăng cường công tác xây dựng Đảng, giữ gìn tính tiên tiến của Đảng là sự bảo đảm chính trị để chiến thắng mọi rủi ro thách thức, thực hiện sự yên ổn lâu dài của đất nước. Làm tốt công việc của Trung Quốc, điều then chốt là ở Đảng. Kể từ khi thực hiện cải cách mở cửa, đặc biệt là từ Đại hội XVI của Đảng đến nay, đứng trước biến đổi sâu sắc của vị trí cầm quyền, môi trường cầm quyền, điều kiện cầm quyền, Đảng chúng tôi kiên trì tăng cường công tác xây dựng Đảng với tinh thần cải cách sáng tạo; vị trí cầm quyền của Đảng được củng cố, tính tiên tiến của Đảng được phát triển. Đó là sự bảo đảm chính trị mạnh mẽ cho công cuộc cải cách mở cửa và xây dựng hiện đại hóa. Đứng trước khủng hoảng tài chính quốc tế, Ban Chấp hành Trung ương Đảng, với đồng chí Hồ Cẩm Đào làm Tổng Bí thư, đã bám sát tình hình, điều hành một cách khoa học, kịp thời đưa ra một loạt quyết

sách to lớn và có hiệu quả; tổ chức đảng các cấp đã quán triệt một cách kiên quyết, kịp thời và đồng bộ quyết sách của Trung ương, thiết thực đưa các chính sách, giải pháp bảo đảm tăng trưởng, bảo đảm dân sinh, bảo đảm ổn định vào cuộc sống; đồng đảo đảng viên tích cực phát huy vai trò tiên phong gương mẫu, cùng quần chúng nhân dân tháo gỡ mọi khó khăn, vượt qua mọi trở ngại; ưu thế chính trị và ưu thế tổ chức của Đảng đã nhanh chóng biến thành lòng tin, dũng khí và sức mạnh chiến thắng mọi khó khăn. Sự thật đã chứng minh, sở dĩ Trung Quốc ứng phó hiệu quả với tác động của khủng hoảng tài chính toàn cầu, duy trì được tình hình phát triển tốt đẹp, là vì có tập thể lãnh đạo Trung ương kiên cường, thành thạo, có năng lực chèo lái trong tình hình phức tạp; có nguồn lực chính trị và cơ sở quần chúng vững chắc hình thành trong công tác xây dựng Đảng. Dù gặp khó khăn trên con đường đi lên, miễn là chúng tôi kiên trì tinh thần cải cách sáng tạo, thúc đẩy công tác xây dựng Đảng, không ngừng nâng cao năng lực lãnh đạo và cầm quyền của Đảng, không ngừng duy trì và phát triển tính tiên tiến của Đảng, thì Đảng chúng tôi cũng sẽ luôn đi đầu thời đại trong tiến trình lịch sử với những diễn biến sâu sắc của tình hình thế giới, luôn là người đáng tin cậy của toàn thể nhân dân trong tiến trình lịch sử đầy rủi ro và thách thức đến từ trong và ngoài nước, luôn là hạt nhân lãnh đạo kiên cường trong tiến trình lịch sử chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc. Tháng 9-2009, Đảng chúng tôi đã triệu tập Hội nghị Trung ương lần thứ 4 khóa XVII, bố trí chiến lược tăng cường và cải tiến công tác xây dựng Đảng trong tình hình mới. Chúng tôi sẽ nghiêm chỉnh tuân theo tinh thần của Hội nghị, thúc đẩy vững chắc công tác xây dựng Đảng; với thành quả thực tế của công trình vĩ đại mới trong công tác xây dựng Đảng, thúc đẩy sự nghiệp vĩ đại chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc có những bước phát triển mới. □